

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR CETVELİ.....	XIX

BİRİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE OY HAKKI, OY HAKKINDAN YOKSUNLUK, İLGİLİ KAVRAMLAR, BENZER HUKUKİ KURUMLARDAN FARKI, KONUNUN KAYNAK HUKUKLARDA DÜZENLENİŞİ

A. ANONİM ŞİRKETLERDE PAY SAHİBİNİN OY HAKKI	23
I. HAKLARIN KAYNAĞI OLARAK PAY	23
II. OY HAKKININ ANLAMI	25
III. OY HAKKININ FONKSİYONU	26
IV. OY HAKKI İLE GENEL KURULA KATILMA HAKKI ARASINDAKİ İLİŞKİ	28
V. OY HAKKININ PAY SAHİBİNE BAĞLANMIŞ OLMASI	30
VI. OY HAKKININ HUKUKİ NİTELİĞİ	34
VII. OY HAKKININ DOĞUMU	38
VIII. OY HAKKI İLE İTİBARİ DEĞER ARASINDAKİ İLİŞKİ	42
B. PAY SAHİBİNİN OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞU	46
I. OY HAKKINDAN YOKSUNLUK KAVRAMI	46
II. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞUNUN TARİHİ GELİŞİMİ	47
III. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞUN TİCARET KANUNUNDA DÜZENLENİŞ BİÇİMİ	50

IV. OYDAN YOKSUNLUĞA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN AMACI	51
V. OYDAN YOKSUNLUĞA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN HUKUKİ NİTELİĞİ	54
VI. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞUN KIYAS YOLUYLA YA DA ESAS SÖZLEŞMEYLE GENİŞLETİLİP GENİŞLETİLEMEYECEĞİ	56
VII. HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE OY HAKKINDAN YOKSUNLUK	57
1. Önemli Nitelikteki İşlemlerin Onaylanmasında Oy Hakkından Yoksunluk	57
2. İlişkili Taraf İşlemlerinde Oy Hakkından Yoksunluk	61
a. Genel Olarak	61
b. İlişkili Taraf İşlemlerine İlişkin Düzenlemeler ve Kapsamı	63
c. Sermaye Piyasası Kanununda İlişkili Taraf ve İlişkili Taraf İşlemleri	65
d. Oy Hakkından Yoksun Olanlar	68
e. Toplantı ve Karar Nisapları	70
VIII. LİMİTED ŞİRKETLERDE OY HAKKINDAN YOKSUNLUK	71
1. Yasal Düzenleme	71
2. Oy Hakkından Yoksunluk Halleri	73
C. BENZER HUKUKİ KURUMLARDAN AYIRT EDİLMESİ	79
I. OY HAKKININ DONMASINDAN FARKLARI	79
II. OYDAN YOKSUN PAYLARDAN FARKI	86
III. ESAS SÖZLEŞMEYLE OY HAKKININ SINIRLANDIRILMASINDAN FARKI	88
D. KONUNUN KAYNAK HUKUKLARDAN DÜZENLENİŞİ	90
I. İSVİÇRE HUKUKU	90
1. Genel Olarak	90
2. Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrasında Oydan Yoksunluk	91
3. İbra Kararı Kapsamına Dâhil Kişiler	93

II.	ALMAN HUKUKU.....	98
1.	Oy Hakkından Yoksunluğun Amaç ve Kapsamı.....	98
2.	Oy Hakkından Yoksunluğa İlişkin Hükümlerin Kıyas Yoluyla Genişletilip Genişletilemeyeceği.....	99
3.	Oy Hakkından Yoksunluk Halleri	101
a.	İbra.....	101
b.	Bir Yükümlülüğten Muaf Tutulma.....	102
c.	Bir Hak Talebinde Bulunulması.....	104
4.	Oydan Yoksunluğun Muhatabı Olan Kişiler	105
a.	Pay Sahipleri.....	105
b.	Temsilciler	106
c.	Pay Sahibi Olan Diğer Bir Şirket	107
aa.	Genel Olarak.....	107
bb.	Ortağının Oydan Yoksunluğunun Üçüncü Taraf Şirket Üzerine Etkisi.....	108
cc.	Organ Üyesinin Oydan Yoksunluğunun Üçüncü Taraf Şirket Üzerine Etkisi.....	109
dd.	Üçüncü Taraf Şirketin Oy Hakkından Yoksunluğunun Ortakları Üzerine Etkisi	111
ee.	Anonim Şirkete Katılan Bir Şirketin Oy Hakkından Yoksunluğunun Organ Üyeleri Üzerine Etkisi.....	113
d.	Pay Sahibinin Yakın Çevresi.....	114
5.	Oy Kullanma Yasağının Etkisi	115
6.	Oy Kullanma Yasağına Aykırılığın Hukuki Sonuçları.....	116
III.	AB HUKUKUNDA OYDAN YOKSUNLUK	118
IV.	TÜRK HUKUKU İLE KARŞILAŞTIRMALI BİR DEĞERLENDİRME.....	119

İKİNCİ BÖLÜM

OY HAKKINDAN YOKSUNLUK HALLERİ

- A. PAY SAHİBİNİN, ORTAKLIK İLE KENDİSİ, BELİRLİ DERCEDE YAKINLARI VEYA BUNLARIN İLİŞKİLİ OLDUKLARI ŞAHİS VE SERMAYE ŞİRKETLERİ ARASINDAKİ HUKUKİ İŞLEM VE UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLARDA OYDAN YOKSUNLUK (TK m. 436/1) 121**
- I. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞUN KAPSAMINA DÂHİL OLAN KİŞİLER..... 121
1. Pay Sahipleri..... 121
- a. Genel Olarak Payın Aslen ve Devren İktisabı 121
- b. Senede Bağlanmamış Payların Aslen ve Devren İktisabında Oy Hakkı..... 122
- c. Senede Bağlanmamış Payların Aslen ve Devren İktisabında Oy Hakkı..... 124
- d. Kayden İzlenen Paylarda ve İlmühaberlerde Oy Hakkı 127
- e. Borsaya Kote Edilmiş Nama Yazılı Payların Borsada Satılması Halinde Oy Hakkı 128
- f. Pay Üzerinde İntifa Hakkı Bulunması Halinde Oy Hakkının Sahibi..... 129
- g. Pay Üzerinde Rehin Hakkı Kurulması Halinde Oy Hakkının Sahibi..... 133
- h. Oy Hakkından Yoksun Olan Pay Sahibinin Temsilci Aracılığı İle Oy Kullanıp Kullanamayacağı..... 138
2. Pay Sahibinin Eşi..... 140
- a. Eş Kavramı ve Evlilik Birliğini Sona Erdiren Nedenler . 140
- b. Eşler Arasındaki Mal Rejimlerinin Oy Hakkına Etkisi.. 142
3. Pay Sahibinin Alt ve Üstsoyu..... 145
4. Pay Sahibinin, Eşinin, Alt ve Üstsoyunun Ortağı Oldukları Şahis Şirketleri 148

5. Pay Sahibinin, Eşinin, Alt ve Üstsoyunun Hâkimiyetleri Altındaki Sermaye Şirketleri.....	150
6. Pay Sahibi Olarak Bir Sermaye Şirketinin Bulunması Durumunda Oy Hakkından Yoksunluk	151
a. Genel Olarak İlişkilendirme Sorunları	151
b. Anonim Ortaklıkta Pay Sahibi Olan Diğer Bir Sermaye Şirketinin Oy Hakkından Yoksunluğunun Ortağının Oy Hakkına Etkisi.....	153
c. Anonim Şirkette Pay Sahibi Olan Diğer Bir Sermaye Şirketinin Oy Hakkından Yoksun Olmasının Onun Yönetim Organı Üyesinin Oy Hakkına Etkisi	155
d. Anonim Şirkette Pay Sahibi Olan Diğer Sermaye Şirketi Ortağının Oy Hakkından Yoksun Olmasının Diğer Sermaye Şirketinin Oy Haklarına Etkisi.....	157
e. Anonim Şirkette Pay Sahibi Olan Diğer Sermaye Şirketi Organ Üyesinin Oy Hakkından Yoksun Olmasının Diğer Sermaye Şirketinin Oy Haklarına Etkisi.....	158
II. HÜKMÜN MADDİ UYGULAMA ALANI.....	160
1. İş ve İşlemlerde	160
a. İş ve İşlem Kavramları.....	160
b. İş ve İşlemin Kişisel Nitelikte Olması	162
2. Herhangi Bir Yargı Kurumu Ya Da Hakemdeki Dava.....	165
III. HÜKMÜN BAZI GENEL KURUL KARARLARI BAKIMINDAN UYGULANABİLİRLİĞİ.....	168
1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Seçilmeleri ve Görevden Alınmaları	168
2. Şirketle İşlem Yapma Yasağının Kaldırılması	169
3. Rekabet Yasağının Kaldırılması	171
4. Özel Denetim İsteme Hakkının Kullanılması	173
B. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN İBRASINDA OY HAKKINDAN YOKSUNLUK (TK m. 436/2).....	176
I. İBRA KAVRAMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	176

1. Borçlar Hukukunda İbranın Anlamı ve Hukuki Niteliği.....	176
2. Anonim Şirketlerde İbranın Anlamı ve Kanunda Düzenleşme Biçimi.....	177
3. İbra Kararı İle İbra Sözleşmesi Arasındaki Farklar	179
4. İbra Kararının Hukuki Niteliği.....	181
II. İBRADA OYDAN YOKSUNLUĞA İLİŞKİN HÜKMÜN KAYNAĞI VE AMACI	183
1. Hükmün Kaynağı.....	183
2. Hükmün Amacı.....	184
III. İBRADA OYDAN YOKSUNLUĞA İLİŞKİN HÜKMÜN KAPSAMI	185
1. Konu Bakımından.....	185
a. Açık İbra Kararı	185
b. İbra Varsayımı	187
2. Kişisel Yönden	189
a. Yönetim Kurulu Üyeleri	189
b. Yönetimde Görevli İmza Yetkisini Haiz Kişiler	191
c. Oy Hakkından Yoksun Olan Yöneticilerin Başkasının Temsilcisi Sıfatıyla Kendi İbralarında Oy Kullanması.....	192
d. Tevdi Eden Temsilcisi	196
e. Pay Sahibinin Belirli Derecedeki Yakınları.....	198
f. Özel Hukuk Tüzel Kişileri.....	200
g. Kamu Tüzel Kişileri.....	202
h. Aile Anonim Ortaklıkları Yönetim Kurulu Üyeleri	206
i. Tek Kişi Anonim Ortaklığı Yönetim Kurulu Üyesi.....	207
j. Şirketler Topluluğunda Oydan Yoksunluk	209
aa. Hâkim ve Bağlı Şirket Kavramları.....	209
bb. Hâkimiyet Araçlarına Göre Oydan Yoksunluk	210
aaa. Genel Olarak.....	210
bbb. Oy Haklarının Çoğunluğuna Sahip Olma	211

ccc. Şirket Sözleşmesine Göre Yönetim Organında Karar Alabilecek Çoğunluğu Seçtirebilme Hakkını Haiz Olunması.....	212
ddd. Bir Sözleşmeye Dayanarak Tek Başına Ya Da Diğer Ortaklarla Birlikte Oy Haklarının Çoğunluğunu Oluşturma.....	213
eee. Bir Ticaret Şirketinde Payların Çoğunluğuna Sahip Olma	214
fff. Bir Sözleşmeyle Hâkimiyet Altında Tutma	214
ggg. Başka Yollarla Hâkimiyet Altında Tutma.....	216
hhh. Tam Hâkimiyet Hali.....	216
iii. Aynı Kişilerin Hem Hâkim Hem De Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesi Olması	218

C. YASAL HÜKÜMLER DIŞINDA ESAS SÖZLEŞMEYLE PAY SAHİBİNİN OYDAN YOKSUN BIRAKILMASI YOLLARI.....219

I. ESAS SÖZLEŞME İLE PAY SAHİBİNİN OYDAN YOKSUN OLACAĞINA İLİŞKİN DÜZENLEME YAPILIP YAPILAMAYACAĞI	219
II. OY HAKKININ ESAS SÖZLEŞMEYLE SINIRLANDIRILMASINA İLİŞKİN YÖNTEMLER	221
1. Oy Hakkının Bazı Kişisel Niteliklere Bağlanması	221
2. Oy Kullanılmasının Bazı Şekli Şartlara Tabi Tutulması	222
3. Oy Hakkının Azami Oy Şartı Yoluyla Sınırlandırılması.....	222
a. Azami Oy Şartı	222
b. Sınırlandırma Yöntemleri	225
aa. Oy Hakkına Üst Sınır Getirilmesi.....	225
bb. Kademeli Olarak Sınırlandırma	227
cc. Her Pay Sahibine Bir Oy Hakkı Tanınması.....	230
dd. Esas Sözleşmede Grup Klozuna Yer Verilmesi.....	231
ee. Bazı Pay Gruplarına Azami Oy Şartı Getirilmesi	232
ff. Oy Hakkına İlişkin Sınırlamaların Beyan veya Bildirim Yükümlülüğü ile Birlikte Düzenlenmesi ...	235
4. Geçersiz Sınırlandırma Yöntemleri	236

5. Esas Sözleşme İle Pay Sahibinin Genel Kurulda Temsiline İlişkin Yapılabilecek Sınırlandırmalar	240
a. Pay Sahibinin Temsili ve Sınırlama Ölçütleri	240
b. Pay Sahibinin Temsiline İlişkin Sınırlandırmalar	243
aa. Azami Payı Temsil Kaydı.....	243
bb. Bir Kişinin Pay Sahibi ve Temsilci Sıfatıyla Ayrı Ayrı Oy Kullanmasına Birleşik Bir Sınırlandırma Getirilmesi.....	247
cc. Temsilci Atamasının Genel Kurul veya Yönetim Kurulunun Onayına Bağlanması.....	249
D. İRADİ OLARAK OY KULLANMA HAKKININ SINIRLANDIRILMASI- OY SÖZLEŞMELERİ	250
I. OY SÖZLEŞMESİ KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ.....	250
II. OY SÖZLEŞMELERİNİN TÜRLERİ	253
III. OY SÖZLEŞMELERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	255
IV. OY SÖZLEŞMELERİNİN GEÇERLİLİĞİ VE SINIRLARI... 257	

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞUN SONUÇLARI VE ETKİLERİ

A. YOKSUNLUĞUN SONUÇLARI	263
I. OYDAN YOKSUN KİŞİ TARAFINDAN OY HAKKININ KULLANILAMAMASI.....	263
II. OYDAN YOKSUN PAY SAHİBİNİN TEMSİLCİSİ TARAFINDAN OY HAKKININ KULLANILAMAMASI	264
III. ESAS SÖZLEŞMEYLE YAPILAN SINIRLANDIRMALAR BAKIMINDAN	265
B. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞUN ETKİLERİ	266
I. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞUN DİĞER YÖNETSEL HAKLARA ETKİSİ.....	266

II. ESAS SÖZLEŞMEYLE YAPILAN SINIRLANDIRMALAR BAKIMINDAN	271
III. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞUN AZINLIK HAKLARINA ETKİSİ.....	272
IV. OY HAKKI KULLANILAMAYAN PAYLARIN GENEL KURUL TOPLANTI VE KARAR NİSAPLARINA ETKİSİ...	273
1. Toplantı Yetersayısı Bakımından	274
2. Karar Yetersayısı Bakımından.....	276
3. Esas Sözleşmeyle Yapılan Sınırlandırmalar Bakımından	279

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

OY HAKKINDAN YOKSUNLUK HÜKÜMLERİNE AYKIRILIK VE YAPTIRIMI

A. OY HAKKINDAN YOKSUNLUK HÜKÜMLERİNE AYKIRILIK.....	283
I. GENEL OLARAK	283
II. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞA İLİŞKİN HÜKÜMLERE DOĞRUDAN AYKIRILIK.....	286
III. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞA İLİŞKİN HÜKÜMLERE DOLAYLI AYKIRILIK (TK m. 433).....	288
1. Hükmün Anlam ve Amacı.....	288
2. Oydan Yoksunluğa İlişkin Hükümleri Dolanmak Ya Da Etkisiz Bırakmak Amacıyla Başvurulabilecek Yollar	291
a. Genel Olarak.....	291
b. Pay Mülkiyetinin İnançlı Devri	292
c. Oy Hakkının Kullanılması Amacıyla Pay Senetlerinin İnançlı Olarak Teslimi.....	299
d. Paylar Üzerinde İntifa Hakkı Kurulması	304
B. OY HAKKINDAN YOKSUNLUĞA İLİŞKİN HÜKÜMLERE AYKIRILIĞIN YAPTIRIMI	306

XVIII

I. GENEL OLARAK	306
II. YETKİSİZ KATILIMLARA İTİRAZ.....	307
III. GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ.....	311
SONUÇ	319
KAYNAKÇA.....	327